

Vejledning til

Villads fra Valby

Sikker i trafikken

Høst & Søn

Børneulykkes
fonden

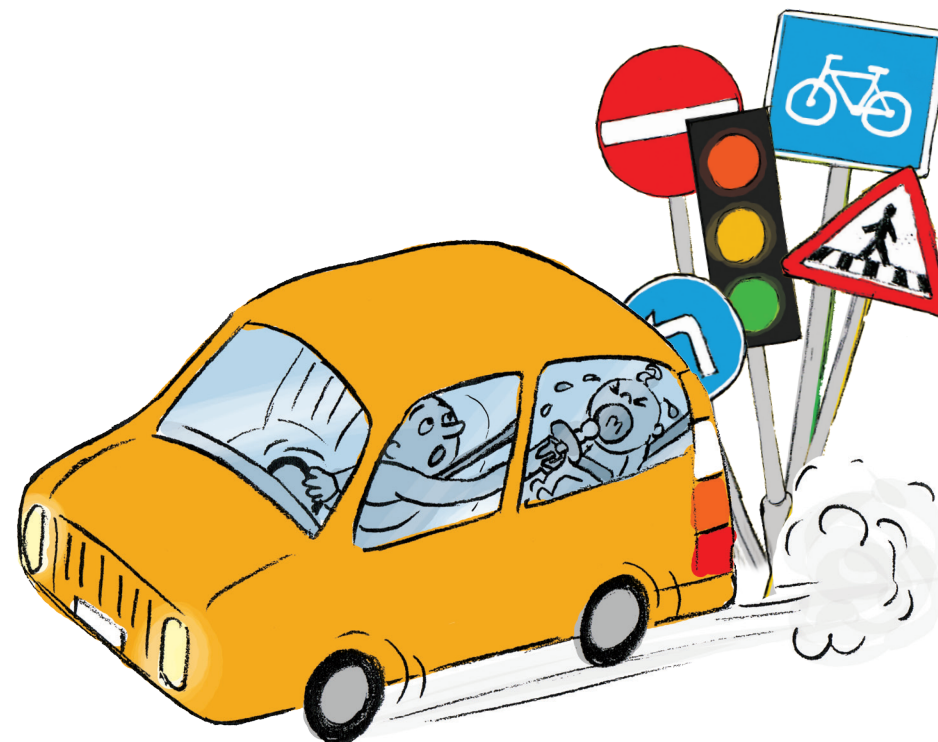

At færdes i trafikken er noget, man skal øve sig på. Der er mange ting at holde øje med og være opmærksom på og mange regler, man skal kende. For små "begyndere" i trafikken er det noget, der lige skal læres og ikke mindst øves, før man bliver rigtig god til det. Derfor har Børneulykkesfonden i samarbejde med Høst & Søn skabt temamaterialet "Villads fra Valby - Sikker i trafikken" for at gøre det sjovere og nemmere at lære om trafiksikkerhed, og for at hjælpe en masse små trafikanter godt på vej.

God fornøjelse!
Børneulykkesfonden og Høst & Søn

Indhold

Dialog, inddragelse, sjov og aktiviteter!	4
Villads fra Valby	5
Pakkensindhold	6
Temaplancherne	6
Aktivitets hæfte	7
Diplomer og Minibøger	7
Plakat	7
Hvordan anvendes materialet	8
Villads fra Valby - Sikker i trafikken og lærerplanstemaer	9
Alsidig personlig udvikling	9
Sociale kompetencer	9
Sprog	10
Krop og bevægelse	11
Naturen og naturfænomener	11
Kulturelle udtryksformer og værdier	11
Villads fra Valby - Sikker i trafikken og Fælles mål	12
Færdselsregler	12
Egen sikkerhed	13
Sikker rute	13
Andre trafikanter	14
Sikker på cykel	15

Dialog, inddragelse, sjov og aktiviteter!

Trafik kan være et alvorligt emne, men det betyder bestemt ikke, at det skal være kedeligt at lære om det! Tværtimod er tankerne bag "Villads fra Valby – Sikker i trafikken", at læring skal bygge på børnenes lyst og motivation. Omdrejningspunktet i læringskonceptet er pakkens rigt illustrerede temaplancher, der er udarbejdet som flotte myldrebilleder med en masse situationer fra trafikken. Plancherne er en invitation til at inddrage og engagere børnene i en snak om trafiksituationer, børnene kender i forvejen, men også om ting de måske endnu ikke har lært. På hver temaplanche vil børnene kunne finde Villads og sammen finde ud af, hvad det er, han enten har glemt eller gør forkert, ligesom der vil være en række andre gennemgående figurer, som gør det ekstra sjovt for børnene at finde dem i billedet og se, om de gør tingene rigtigt eller forkert. Materialet åbner således op for mange samtaler, hvor der samtidig er rig mulighed for at inddrage børnenes egen erfaringsverden og tage udgangspunkt i børnenes dagligdag i institutionen/skolen og i hjemmet.

Temaplancherne suppleres bl.a. med et pædagog/lærerhenvendt aktivitetshæfte med forslag til aktiviteter, som I kan bruge i arbejdet med de forskellige emner. Her er udgangspunktet, at leg og læring går hånd i hånd, og at den bedste læring bygger på et samspil mellem det kognitive, det kropslige, dialog, bevægelse, inddragelse, aktivitet og lyst. Brug derfor meget gerne materialets dele, som det passer jer og giver allermest mening for jeres institution/skole og børnegruppe, og opfat først og fremmest materialet som inspiration, der kan danne centrum for sjovt og lærerigt samvær i institutionen/skolen.

Hvem er Villads fra Valby?

Måske kender I allerede Villads fra Valby? Hvis ikke kan I glæde jer over et nyt, skønt bekendtskab!

Villads bor i Valby med sin søster, sin mor og sin far. Villads er en rigtig sød dreng, der faktisk prøver at gøre alting rigtigt, men ofte ender det alligevel med, at han får rodet sig ud i problemer.

Sådan er det også med trafikken, for selvom Villads faktisk altid prøver at gøre alting helt rigtigt, så er det sådan med trafikregler, at de tit kan være svære at huske, fordi der sker så mange ting hele tiden. På alle plancherne kan man se Villads, og hver gang er der faktisk noget, han har glemt eller gør forkert – selvom det selvfølgelig ikke er med vilje!

På hver planche kan du udover Villads finde...

pigen på skateboard

fyren med hørebøffer

den sure dame med hunden.

og familien i den gule bil

Pakkens indhold

Villads fra Valby - Sikker i trafikken består af følgende:

- 6 temaplancher
- 1 trafikspilleplade med spillebrikker
- 1 vejledning til materialet
- 1 lege- og aktivitetshæfte med trafiklege og aktiviteter til brug i institutionen/skolen
- 25 stk. minibøger til uddeling blandt børnene
- 25 stk. diplomer til uddeling blandt børnene
- 25 forældrefoldere
- 1 opgavehæfte med trafikopgaver
- 1 plakat til ophæng i institutionen

Temaplancherne

Temaplancherne er lavet som myldre billeder, der giver et godt grundlag for at tale om forskellige emner i trafikken. Her kan børnene rigtig dykke ned i de mange fint og sjovt illustrerede situationer, og både finde dem der gør tingene rigtig og forkert. På hver planche er Villads, som er kommet til at gøre noget forkert eller glemme noget. Der er også andre karakterer, der går igen på billederne, og her vil det være sjovt at lede efter og finde de forskellige (billederne på foregående side).

Emnerne til plancherne er udvalgt, så de især dækker det, der er særligt relevant for børnene i forhold til at færdes i trafikken med institutionen/skolen. Der er derfor lagt særligt vægt på børnene som fodgængere i trafikken, brug af reflekser samt hvordan man færdes på tur. Der opfordres dog også til at inddrage børnenes erfaringer om trafik fra børnenes hverdag uden for institutionen/skolen for at skabe inddragelse og motivation hos børnene.

Planchernes forskellige temaer er følgende:

- Hvad er trafik?
- Opmærksomhed i trafikken
- På gåben i trafikken
- På tur
- Reflekser og andet sikkert udstyr
- Skilte
- Spilleplade til Villads fra Valby - Sikker i trafikken.

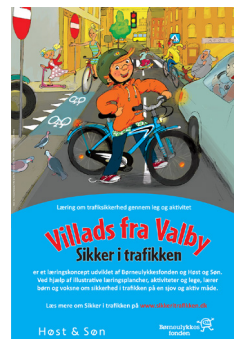
Temaplancherne er nummererede som et forslag til rækkefølge, men anvend dem gerne efter lyst og behov.

Aktivitetshæfte

I aktivitetshæftet kan I finde forslag til lege og aktiviteter, der understøtter tema-planternes indhold. Her er en blanding af aktiviteter, der tilsammen kommer godt rundt om "krop og hoved" med bevægelse, dans, sanser, hukommelse, koordination, leg og fantasi. Bagerst i hæftet finder I en oversigt over, hvilke aktiviteter der knytter sig til de forskellige temaer, men kombinér gerne lege og aktiviteter, som det passer til netop jeres forløb.

Diplomer og minibøger

I modtager et sæt diplomer og minibøger til uddeling blandt børnene, når I afslutter jeres trafikforløb med Villads fra Valby - Sikker i trafikken. Hvem bliver ikke stolt over at modtage dette, når nu man har været så god til at deltage og lært en masse? Minibogen handler om Villads, der skal ud og gå med sin storesøster i trafikken og kobler noget af det, børnene har lært i institutionen med en situation fra Villads hverdag.

Plakat

Med materialekassen følger en plakat, I kan hænge op i institutionen, evt. som indledning til jeres trafikforløb.

Hvordan anvendes materialet?

Som udgangspunkt er materialet udarbejdet således, at hvert tema indledes med en samtale omkring en planche, hvorefter temaets pointer understøttes og bearbejdes yderligere gennem forskellige, tilhørende lege og aktiviteter.

Plancherne er udarbejdet som myldre billeder, så der er god mulighed for at finde flere indgangsvinkler til dialogen mellem børn og voksne. På bagsiden af hver planche er der forslag til ting, I kan tale om inden for de forskellige emner, men planchernes illustrationer er samtidig udarbejdet med henblik på, at samtalen kan tilpasses til hver enkelt børnegruppe.

I det medfølgende aktivitetshæfte vil I kunne finde forslag til aktiviteter, der understøtter de forskellige temaer. Bagerst i hæftet finder I en oversigt over, hvilke aktiviteter der knytter sig til de forskellige temaer, men kombinér gerne lege og aktiviteter, som det passer til netop jeres forløb.

De medfølgende diplomer og minibøger til børnene er tænkt til uddeling, når I afslutter jeres trafikforløb. Det er næsten sikkert, at ethvert barn bliver stolt over at modtage et diplom og en bog, når nu man har været så god til at deltage og lært en masse!

Afsæt fx en uge eller 2-4 dage til at arbejde med materialet og afhold institutionen/skolens "Trafikuge" eller "Trafikdage" – måske afsluttet med en "Trafikfest" for børn og forældre med forskellige trafikaktiviteter?

Efter jeres forløb vil temaplancherne være oplagte kontinuerligt at bruge i institutionen/skolen som samtaleplancher, hvis der er nogle ting, I vil tale mere om eller genopfriske, fx når det begynder at blive reflekstid. Eller hæng dem op i institutionen/klassen, så børnene selv kan vende tilbage til og gå på opdagelse i illustrationernes mange detaljer og situationer.

"Villads fra Valby - Sikker i trafikken" og læreplanstemaer

"Villads fra Valby - Sikker i trafikken" er udarbejdet med henblik på at kunne integreres i institutionens arbejde med de obligatoriske læreplanstemaer. Nedenfor kan I finde uddybninger af, hvordan materialet kan understøtte disse temaer.

Alsidig personlig udvikling

Gennem "Villads fra Valby - Sikker i trafikken" tilegner børnene sig viden og kompetencer, der ikke blot giver dem større færdigheder i forhold til at færdes sikkert i trafikken, men som også løfter dem personligt og alsidigt i kraft af oplevelsen af succesfuldt at have tilegnet sig viden og kompetencer. I materialet lægges der op til dialog omkring emnet og til at inddrage og bygge videre på børnenes egen erfaringsverden. Her kan alle børn bidrage med deres kendskab til trafik og gennem en variation af aktiviteter, er målet, at det er muligt at alle børn kan deltage i et inkluderende læringsfællesskab omkring trafik. At opleve at kunne bidrage med egne erfaringer og refleksioner som en værdifuld del af fællesskabet samt erfaringen af at flytte sig læringsmæssigt skaber både selvværd og selvtillid.

Om "Alsidig personlig udvikling" står der i Daginstitutionens lov: *"Børns personlige udvikling sker bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende. Samtidig med at børn skal have mulighed for at opleve sig selv som afholdte og værdsatte individer, der er beskyttet af et fællesskab, skal de også lære at se og forstå samspillet og de konflikter, der kan opstå med andre – både børn og voksne".*

(Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling)

Et forløb med "Villads fra Valby - Sikker i trafikken" kan fungere som et samlingspunkt for et lydhørt og medlevende socialt fællesskab, hvor det enkelte barn gennem forløbet oplever at være del af en gruppe, hvor der samtidig er gode muligheder for at deltage og blive værdsat for sine egne bidrag både under samtalerne omkring emnet og i de efterfølgende aktiviteter.

Sociale kompetencer

"Villads fra Valby - Sikker i trafikken" kan støtte op om en udvikling af sociale kompetencer på flere niveauer. I sig selv kan det at indgå i et forløb sammen med andre børn styrke børnenes sociale kompetencer og forståelse for sociale spilleregler. At være en del af et fællesskab omkring "noget" virker inkluderende, ligesom det opøver forståelse for de spilleregler, der gælder såsom at give hinanden plads og følge fælles regler.

Materialet giver mulighed for at samle børn og voksne omkring emnet trafik og skabe et læringsfællesskab, der gennem materialets alsidige og inddragende udformning, kan inkludere alle børn i børnegruppen. Herigennem styrkes børnenes sociale kompetencer og deres forståelse af sig selv som en vigtig del af et socialt fællesskab. Materialet er udarbejdet med henblik på, at det skal være nemt at tage udgangspunkt i børnenes egen erfaringsverden og nemt at tilpasse samtaler og øvelser, så det bliver meningsfuldt for alle børn at være med. Indhold og aktiviteter er tænkt som fleksible størrelser, der kan videreudvikles, så alle børn kan deltage med deres særlige forudsætninger og kompetencer.

Derudover omhandler materialet emnet trafik – et emne der i sig selv handler om at følge sociale spilleregler og udvise ansvar over for sig selv og andre. I materialet er der fokus på, hvordan man passer på sig selv og andre ved at lære nogle regler og retningslinjer, og deri ligger også en omsorg for andre børn og voksne.

Under forløbet kan I som en naturlig del arbejde med de sociale kompetencer, som I synes er vigtige i jeres institution, som at lytte til hinanden, række hånden op, vente på ens tur, hjælpe hinanden i øvelserne, tage aktiv del i aktiviteter gennem samtaler, m.m.

Sprog

”Villads fra Valby - Sikker i trafikken” er ikke som udgangspunkt udviklet som et decideret redskab til sprogudvikling i daginstitutioner. Temaplancherne fungerer dog som særdeles brugbare redskaber i forhold til at styrke børnenes sprogforståelse. Planchernes rige forsideillustrationer giver god mulighed for inddragende samtaler på mange niveauer: der vil være elementer af ting og situationer, som børnene kender i forvejen, samtidig med at der lægges grundlag for at lære nye ord og begreber. Der er i udarbejdelsen af materialet lagt vægt på, at der skal være god mulighed for at tage udgangspunkt i børnenes forforståelse og erfaringsverdener og her fra støtte barnets sproglige udvikling.

Der lægges særligt op til samtaler gennem arbejdet med plancherne, men også under forløbets øvrige aktiviteter er det hensigten, at der skal finde en dialog sted omkring aktiviteten og det, børnene lærer. Der lægges stor vægt på, at børnene selv får mulighed for at tale om emnet og det lærte og med deres egne ord og med brug af egne vendinger gøre emnet til ”deres eget”.

Krop og bevægelse

At tale om, hvordan man passer på sig selv i trafikken, er med til at gøre børnene bevidste om deres krops muligheder og begrænsninger. Bevidstheden om, at man færdes så sikkert som muligt, skaber en tryghed, der er givtigt for barnets lyst og evne til at bevæge sig - også i trafikken.

Kroppen er en størrelse, der skal bruges. Det er netop ud fra et ønske om, at børn skal være aktive og bevæge sig, at materialet arbejder med, hvordan dette kan gøres på en sikker måde.

Til de forskellige temaplancher er knyttet aktiviteter med leg, dans og bevægelse, og her bliver hele kroppen og flere sanser inddraget for at lære om de forskellige emner. Materialet inddrager både ”hoved og krop” ud fra en helhedsforståelse af læring, og der er rig mulighed for at bruge materialet som baggrund for bevægelse og aktiviteter i institutionen.

Naturen og naturfænomener

”Villads fra Valby – Sikker i trafikken” er ikke et materiale med specifik fokus på naturen og naturfænomener. Ikke desto mindre vil materialet komme ind på forskellige emner, hvor det er oplagt at inddrage naturfænomener og menneskets samspil med disse. Særligt i emnet omkring ”Reflekser og andet sikkerhedsudstyr” spiller årstider og vejret en særlig betydning for sikkerheden i trafikken. Elementer som lys, vinter og kulde har betydning for, at vi fx skal bære reflekser, ligesom vejen kan være glat, eller det kan være ekstra svært for andre trafikanter at se os. Gennem dialogen omkring temaplancherne vil man derfor med fordel kunne inddrage naturen og naturfænomener.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Når børnene gennem ”Villads fra Valby – Sikker i trafikken” møder regler i trafikken eller arbejder med sociale spilleregler, som hvordan man tager hensyn og passer på hinanden, er det udtryk for kulturelle udtryksformer og værdier. Det at tale med børnene om disse forholdsregler og relatere dem til institutionens normer og særlige rammer er at understøtte en udvikling, hvor børnene dels bliver bekendte med kulturelle tegn, regler og værdier, dels opnår forståelse for, at netop regler og hensigtsmæssig adfærd i sig selv er foranderlige og kulturelt bestemt.

Ønsker man at gå mere ind i denne dimension, kunne institutionen vælge at tale om trafik og transport andre steder, fx hvordan børn kommer i institution/skole andre steder, hvordan man har gjort før i tiden eller dykke mere ned i børnenes egne erfaringer omkring, hvordan deres egne familier transportere sig.

"Villads fra Valby – Sikker i trafikken" og Fælles mål

I Fælles mål for færdselslære står der for Bh-3kl.:

"Der arbejdes med, at eleverne lærer at færdes sikkert i trafikken i lokalområdet. Fra at de skal lære at begå sig i trafikken, skal de nu lære at færdes ifølge færdselsreglerne. Fokus er på eleverne som fodgængere, idet det forventes, at børn på disse trinforløb har de fornødne forudsætninger for at lære at færdes alene til fods i trafikken. Eleverne skal også lære at mestre cyklen i henhold til de grundlæggende færdselsregler, idet dette er en forudsætning for senere at færdes alene på cykel i trafikken. Udgangspunktet for undervisningen er elevernes nærmiljø, og at eleverne lærer at færdes i kendte områder".

(Ministeriet for Undervisning, Børn og Ligestilling, www.emu.dk)

Læringsmaterialet "Villads fra Valby – Sikker i trafikken" tager netop udgangspunkt i elevernes færden som fodgængere. Med temaer som "Hvad er trafik", "Opmærksomhed i trafikken", "På gåben i trafikken", "På tur", "Reflekser og andet sikkert udstyr" og "Skilte", når eleverne hele vejen rundt om alle de vigtigste elementer i forhold til at færdes sikkert som fodgænger, både når børnene færdes alene/med familien eller færdes i større grupper, fx når skolen skal på udflugt.

Inden for kompetenceområdet "Trafikal adfærd" lægger "Villads fra Valby – Sikker i trafikken" op til at arbejde med videns- og færdighedsmålene indenfor de forskellige temaer (www.emu.dk):

Færdselsregler

Færdighedsmål:

"Eleven kan færdes alene til fods i trafikken ifølge færdselsregler."

Vidensmål:

"Eleven har viden om færdselsregler for fodgængere."

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kender til lysreguleringer og ved, hvornår man må gå over vejen.
- Eleven ved, hvordan man orienterer sig, når de krydser en vej
- Eleven kan på egen hånd krydse en vej mest sikkert og hensigtsmæssigt.

Egen sikkerhed

Færdighedsmål:

"Eleven kan sikre sig i trafikken."

Vidensmål:

"Eleven har viden om sikkerhedsudstyr i trafikken afstemt efter døgn og årstid."

Eksempler på læringsmål:

- Eleven kender til sikkerhedsudstyr som reflekser, cykelhjem og cykellygter.
- Eleven ved, hvordan reflekser, cykelhjem og cykellygter virker, og hvornår de skal benyttes.
- Elev kan selv korrekt iføre sig og montere reflekser, cykelhjem og cykellygter.

Sikker rute

Færdighedsmål:

"Eleven kan vælge en sikker rute for fodgængere."

Vidensmål:

"Eleven har viden om kendetegn for sikre ruter for fodgængere."

Eksempler på læringsmål:

- Eleven har viden om vigtige faktorer for fodgængere, såsom fortov, lysreguleringer, fodgængerfelter og udvalgte skilte.
- Eleven kan udpege den mest sikre rute fra hjemmet til skolen.

Andre trafikanter

Færdighedsmål:

"Eleven kan aflæse andre trafikanter."

Vidensmål:

"Eleven har viden om trafikanter og deres tegngivning."

Eksempler på læringsmål:

- Eleven har kendskab til tegngivning for cyklister ved stop og sving samt bilisters brug af blinklys.
- Eleven kan som fodgænger aflæse andre trafikanters brug af tegngivning med hånd eller blinklys, fx ved fælles tur med skolen.

Børnene som cyklister

Læringsmaterialet har særligt fokus på eleverne som fodgængere i trafikken, men giver samtidig god mulighed for også at arbejde med elevens sikre adfærd som cyklist. De rigt illustrerede plancher lægger op til samtaler omkring retningslinjer og sikker adfærd for cyklister, og både i det tilhørende aktivitetshæfte og i det gratis opgavehæfte til download er der masser af opgaver, lege og aktiviteter, der både omhandler viden omkring trafikregler og motoriske øvelser. Således kan materialet ligeledes bruges til at opfylde, hvad der står om færdselslæring for Bhkl.-3kl, og hvad der gælder af færdigheds- og vidensmål for emnet "Sikker på cykel" (www.emu.dk).

Om Færdselslærer for Bhkl.-3kl:

"Eleverne skal også lære at mestre cyklen i henhold til de grundlæggende færdselsregler, idet dette er en forudsætning for senere at færdes alene på cykel i trafikken. Udgangspunktet for undervisningen er elevernes nærmiljø, og at eleverne lærer at færdes i kendte områder".

(Ministeriet for Undervisning, Børn og Ligestilling, www.emu.dk)

Sikker på cykel

Færdighedsmål:

"Eleven kan manøvrere sin cykel i lukket område ifølge grundlæggende færdselsregler."

Vidensmål:

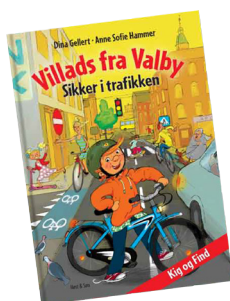
"Eleven har viden om grundlæggende færdselsregler for cyklister."

Her kan der fx arbejdes med følgende målsætninger:

- Eleven har kendskab til regler for brug af cykelsti, vej og fortov, samt til signalgivning ved stop og sving.
- Eleven har kendskab til lovgivning omkring sikkerhedsudstyr som reflekser, lygter og cykelhjelme.
- Eleven kan give korrekt tegngivning ved stop og sving, orientere sig korrekt samt tilpasse sin egen adfærd efter andre cyklisters tegngivning.

www.sikkeritrafikken.dk

**Mere trafiklæring
med Villads**

Høst & Søn

Børneulykkes
fonden

Copyright © Anne Sofie Hammer og Dina Gellert og Høst & Søn / ROSINANTE & CO, 2016